

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Geijersdalsmossen, Filipstads kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610123 Geijersdalsmossen
Mittpunktskoordinat:	1397150 - 6612610
Totalareal:	319 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Området är utpekad enligt Habitatdirektivet samt enligt Fågeldirektivet.
Fastigheter:	Filipstads kommun: Brattforshyttan 3:1
Ägandeförhållanden:	Bergvik Skog AB

Beskrivning av området

Geijersdalsmossen är ett myrkomplex som bildats inom ett fält med flygsandsdyner. Området är unikt både ur geologiskt och biologiskt perspektiv. Huvuddel av myren utgörs av excentriskt utbildade mossar, delvis med breda, markerade tuvsträngar med tall, delvis med oregelbundna strängar, stora lösbottenhöljor och vattenfyllda gölar med oregelbundna stränder. Skogsbestånden på dynryggarna utgörs nästan uteslutande av tall som delvis är naturskogsartade. Markvegetationen i skogsbestånden är som på övriga delar av Brattforsheden artfattig. Inslaget av lövträd är mycket sparsamt och består av enstaka björkar. Ute på mossen förekommer förutom lågväxta tallar även glasbjörk och vårtbjörk. I myrens fältskikt förekommer exempelvis dvärgbjörk, ljung, odon, vitag, kallgräs, hjortron och tranbär. I områdets norra del har strandrör och madrör påträffats. Myren har ett rikt fågelliv med flera mindre vanliga och störningskänsliga arter. Här ses arter som ljungpipare, storspov, grönbena, kricka och ängspiplärka. Värmlands landskapsfågel smålom påträffas också i området. Bland fjärilar förekommer förhållandevis många arter som är strikt knutna till myrar inklusive de ovanliga, främst nordliga fjärilarna Frejas pärlemorfjäril och mätaren *Lycia lapponaria*. Dessutom har den ovanliga trollsländan pudrad kärtröslända påträffats.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	Nytt förslag
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	3	*
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungfly	**	240
7310	Aapamyrs	230	**
9010	Västlig taiga	50	
91D0	Skogbevuxen myr	20	

*/Naturtyp 3160 utgår på grund av ny definition av naturtypen

**/Naturtyp 7310 utgår och ersätts med 7140

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Artkod	Artnamn
A001	Smålom <i>Gavia stellata</i>
A038	Sångsvan <i>Cygnus cygnus</i>
A127	Trana <i>Grus grus</i>
A140	Ljungpipare <i>Pluvialis apricaria</i>
A166	Grönbena <i>Tringa glareola</i>
A409	Orre <i>Tetrao tetrix</i>

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Geijersdalsmossen är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna och de ingående arterna på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtyperna och arten i Geijersdalsmossens Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål***
Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungfly (7140)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 240 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vegetationen är naturligt lågvuxen på minst x ha. Högvuxna negativa indikatorarter täcker ej mer än 1 m²/ha. - Krontäckningen av träd och buskar ska vara mellan 0-x % och stamantalet ska vara mindre än 1000st/ha. - Arealen ska ha ostörd hydrologi och hydrokemi. - Utbredning av mosse- och kärrpartier ska bibehållas. - Förekomst av öppet vatten ska bibehållas. <p><i>Typiska arter</i></p>
Västlig taiga (9010)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 55 ha omfattning.</p> <p><i>Struktur och funktion</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mängden död ved/levande ved ska vara minst 1/x - Lövträdsandelen ska vara minst x %. - Icke inhemska trädslag ska saknas. - Sumpskogar med en ostörd hydrologi och hydrokemi.

	<i>Typiska arter</i>
Skogbevuxen myr (91D0)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 23 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Krontäckningen ska vara minst 25 % och högst 70 %? - Lövträdsandelen ska vara minst x %. - Mängden död ved/levande ved ska vara minst 1/x <p><i>Typiska arter</i></p>
Smålom (A001) Sångsvan (A038) Trana (A127) Ljungpipare (A140) Grönbena (A166) Orre (A409)	<p><i>Mål om populationer och livsmiljö inom N2000-området.</i></p> <p>Preliminärt: Smålom 1 par Sångsvan 1 par Trana 1-2 par Ljungpipare 1-3 par</p>

***/Bevarandemål fastställs efter basinventeringen.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att ingående naturtyper och arter ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

- Omgivningar med intakt naturmiljö.
- Opåverkad hydrologi och hydrokemi.
- Strukturer/formelement (strängar, höljor, gölar mm) bibehålls i samma omfattning och geografiska spridning. Undantag då förändringen är en positiv effekt av skötsel och restaureringsåtgärder.
- Täckningsgraden av botten-, fält och buskskikt bör inte förändras nämnvärt. Undantag förändringar som kan klassas som naturliga eller en positiv effekt efter restaureringsåtgärd.
- Ingen påtaglig minskning av naturtypens typiska arter. De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar bevarandestatus hos naturtypen.

9010 Västlig taiga samt 91D0 Skogbevuxen myr

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos de olika trädslagen). Naturtypen skogbevuxen myr kräver en krontäckning på minst 25 %, alla tallmossar räknas till denna naturtyp samt skogbevuxna kärr med en krontäckning upp till 70 %.
- Naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t ex stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand.
- Olika typer av substrat:
  - Död ved; grenar, torrakor, lågor mm i olika nedbrytningsstadier samt olika typer av bränd ved
  - Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur
  - Lövträd av t ex asp, sälg och rönn

- Hålträd

Substraten utgör viktiga livsmiljöer för kryptogamer och insekter. Vissa av substraten är även viktiga som boplatser och födosöksplatser för fåglar.

- Ostörd hydrologi och hydrokemi i myrmarker och sumpskogar.
- Påtaglig minskning av mångfald av typiska arter och deras populationer får ej ske.

Smålommen (A001) häckar i små, fisktomma myrgölar med små gungflyholmar och med flacka gungflyartade stränder. Närhet till fiskinnehållande vattendrag och störningsfria häckningsområden är ett krav. Arten är mest störningskänslig under ruvningen som sker under perioden mitten av maj – början av juli. Flyttfågel.

Sångsvanen (A038) häckar i liknande miljöer som smålommen och kräver grunda, vegetationsrika vatten. Häckningen kan påbörjas redan i april. Tillgång till störningsfria områden är viktigt. Flyttfågel.

Tranan (A127) häckar gärna på våta myrmarker, ofta omgärdade av sumpskog eller vatten för att boet skall vara oåtkomligt för marklevande rovdjur. Häckningen kan påbörjas redan i april. Tillgång till störningsfria områden är viktigt. Flyttfågel.

Ljungpiparen (A1409) häckar på öppen myr med låg och gärna gles vegetation. Arten kräver en öppen areal på mer än 30 hektar. Fågeln kommer normalt till häckplatsen i april och påbörjar häckningen i maj. Flyttfågel.

Grönbenan (A166) häckar på sankta stränder längs sjöar och vattendrag samt på fuktiga till våta gräs- eller starrbevuxna myrar. Ett krav är tillgång på öppet vatten och dyiga stränder. Flyttfågel.

Orren (A409) förekommer på myrar och i myrarnas närmaste omgivning samt på hedar och tidiga successioner efter hyggen och skogsbränder. Liksom för de övriga skogshönsen är tillgången på insekter viktiga för kycklingarnas överlevnad. Björkknoppar är viktig diet under vintern. Stannfågel.

Hotbild – Vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Geijersdalsmossen omfattas av Geijersdalsmossens naturreservat. Hotbilder mot naturtyperna i form av exploatering (skogsbruksåtgärder, dränering mm) förekommer inte då reservatsbeslutet och dess föreskrifter reglerar dessa frågor. Reservatet ligger i sin tur inom naturvårdsområdet Brattforsheden och risken att åtgärder utanför Geijersdalsmossen kommer att påverka Natura 2000-områdets naturtyper bedöms därför vara liten.

Ett alltför hårt tryck av besökare i närheten av de mer störningskänsliga fågelarternas häckningsplatser kan innebära misslyckade häckningar, vilket på sikt kan hota arterna inom området.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att naturtyperna och arterna uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus i Geijersdalsmossens Natura 2000-område.

Gällande regler 2006

- Smålom, sångsvan, trana, ljungpipare, grönbena är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Orre får jagas på de tider som anges i bilaga 1 till jaktförordningen (1987:905), övriga tider är den fredad. Fredningen gäller också arternas ägg och bon.
- Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.
- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. *Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.*
- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § MB, hela Natura 2000-området.
- Hela Geijersdalsmossen utgörs av våtmarker som ingår i klass 1 i våtmarksinventeringen, vilket utgör våtmarker med mycket höga naturvärden.
- Hela Geijersdalsmossen ingår i myrskyddsplanen.

Geijersdalsmossens reservatsföreskrifter stämmer väl överens med naturtypernas och arternas ekologiskakrav. Reservatet ska verka för att myrlandskapet med dess ytformer, flora och fauna bevaras. Ytterligare bevarandeåtgärder ses inte som aktuella i dagsläget. Om det visar sig att de störningskänsliga fågelarterna (framförallt trana, smålom och sångsvan) störs av besökare kan förordnande om fågelskyddsområde (tillträdnadsförbud 1 april – 31 juli) bli aktuellt i vissa delar.

Bevarandestatus idag

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

Nationellt

Totalarealen av Sveriges myrar och kärr har minskat kraftigt under 1900-talet, trots detta finns fortfarande relativt stora arealer kvar, undantag då det gäller rikkärr. Orsaker till att myrhabitaten har minskat är uppodling, markavvattning och storskaliga torvtäkter. Flera av de kvarvarande myrarna och kärren bär också spår av lokala skador i form av mindre husbehovstäkter och markavvattningsprojekt. Skadorna är mest förekommande på de små myrarna söder om Limes Norrlandicus medan de bäst bevarade habitaten är belägna i fjällen. Igenväxning av kärr kan på sikt komma att bli ett stort problem till följd av det ökade kvävenedfallet. Hotet för igenväxning är dock störst i landets södra delar.

Geijersdalsmossen

Myrmarken hyser mycket höga naturvärden. Bortsett från rester av en gammal järnvägsbank och några gamla diken i myrkanten är myrarna i stort sett orörda. Några negativa effekter på myrmarkens flora och fauna sett i sin helhet förekommer inte. I områdets norra del, väster om Martas fly (en liten tjärn), finns ett kärrområde vilket väster ut övergår i odifferentierad mosse. I närheten av Martas fly förekommer blååtelmattor med strandlumner, trådtåg och madrör. Längre från tjärnen påträffas tuvull, tranbär och rosling. På mossarna förekommer lågvuxna myrtallar, glasbjörk, vårtbjörk, dvärgbjörk, ljung och odon. Bottenskiktet domineras av vitmossor. Närmare inventering krävs för att få en bild över förekomst av typiska arter, varefter bevarandestatusen kan fastställas. Bevarandestatusen torde dock vara gynnsam.

9010 Västlig taiga

Nationellt

Naturtypens naturvärden är kopplade till naturlig gammal skog med lång skogskontinuitet, gamla träd och död ved, samt även till brandfält och yngre naturliga successionsstadier. Flera organismgrupper finns representerade bland de karaktärsarter och rödlistade arter som förekommer i naturtypen; insekter, lavar, svampar och mossor.

Denna mycket heterogena naturtyp finns spridd i hela den boreala delen av landet. De största arealerna finns i Norrlandslänen och där finns även mycket av de största naturvärdena, även om områden med höga naturvärden finns i hela landet. Naturvärden kopplade till granskog är speciellt riktade mot nordboreal region, men finns även i sydboreal. Tallskogar, brandfält och triviallövskogar har olika artsammansättning beroende på var i landet de ligger och kan därför ha höga naturvärden i hela den boreala regionen. Vissa trakter i fr.a. delar av Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland, samt i bl.a. Orsa finnmark och nere i sydöstra Kalmar län har en mer påtaglig brandkontinuitet.

Västlig taiga är ett svensk-finskt tillägg och Sverige/Finland har därmed ett särskilt ansvar för naturtypen inom EU. Historiskt sett är förlusten av västlig taiga mycket stor och endast några få procent återstår (ca 3 % av 21 milj. ha) i boreal region. Produktionsskogsbruket är det största hotet mot naturtypen och dess naturvärden. Bristen på död ved, gamla träd och brandfält leder till en utarmning av artstocken och utdöendet av arter ligger inte i fas med den kvarvarande arealen. Mycket tyder på att flera arter endast lever kvar i restpopulationer som kommer att dö ut inom en snar framtid. Det är därför av stor vikt att så mycket som möjligt av naturtypen undantas skogsbruket. Avsaknaden av brand är också ett problem för naturtypens naturliga dynamik och artinnehåll.

Geijersdalsmossen

Inslaget av *västlig taiga* utgör endast en liten del av området. Fältskiktet är fattigt och består främst av ljung, lingon, fönsterlav, islandslav samt grå- och vit renlav. Trädslaget är huvudsak täll med inslag av enstaka björkar. Förekomsten av död ved, döda och döende träd är sparsam. Skogen hyser viss mänsklig påverkan i form av tidigare plockhuggning samt en vandringsled som löper tvärs över myren på sanddynen långa manen. Trots påverkan hyser skogen till viss del naturskogskaraktär. På sikt kommer naturskogskaraktären att förstärkas då skogen är lämnad för fri utveckling. Bevarandestatusen bedöms vara gynnsam.

91D0 Skogbevuxen myr

Nationellt

Den totala arealen av naturtypen har minskat betydligt i landet under 1900-talet, både genom skogsbruk och genom markavvattning. En stor andel av naturtypens objekt har lokala skador i form av diken. Naturtypens utbredningsområde har inte minskat utan förekommer i hela landet, med tyngdpunkt på Norrlandslänen samt Kronobergs län i söder. Naturvärdet varierar beroende på graden av mänsklig påverkan. Det största hotet mot naturtypen utgörs fortfarande av skogsbruk, ändrad vattenregim, förändrad hydrologi samt torvutvinning. Uppskattad total areal av naturtypen i hela landet är ca 200 0000 ha.

Geijersdalsmossen

Trädslaget på den *skogbevuxna myrmarken* domineras av senvuxen tall. I fält- och buskskiktet förekommer arter som dvärgbjörk, skvattram, rosling och tranbär. Bottenskiktet domineras av vitmossor. Närmare inventering av den skogbevuxna myren saknas. Bevarandestatusen torde dock vara gynnsam, men inventering krävs för bekräftelse av detta.

Nationell bevarandestatus för ingående fågelarter:

A001 Smålom

Smålommen har under en lång period uppvisat en negativ populationstrend både i Europa och i Nordamerika. Det verkar dock som om nedgången i Sverige har avstannat och att en viss etablering har skett under 1990-talet. Smålommen häckar länen; G, F, N, O, E, U, T, S, W, X, Y, Z, AC och BD. Det svenska beståndet uppskattas till 1200-1400 par, med koncentration till Värmland-Bergslagen-Dalarna. Det Europeiska beståndet (exkl. Grönland och Ryssland) beräknas till 6000-11700 par med huvuddel i Sverige, Norge, Finland och Skottland.

Smålommen är rödlistad i Sverige och placerad i kategorin *missgynnad*. BirdLife International betecknar smålommen som *vulnerable* och anser att det är viktigt att Europa tar ett ansvar för artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3 vilket innebär att artens utbredning inte är koncentrerad till Europa men att den där har otillfredsställande status.

A038 Sångsvan

Från att under 1900-talets mitt ha varit en mycket sällsynt häckfågel på avsides belägna lokaler i Lappland och Jämtland, har sångsvanen under senare delen av 1900-talet expanderat kraftigt. Därmed är den inte längre en utpräglad och skygg ödemarksfågel. År 1997 beräknades den svenska populationen uppgå till 3 800 etablerade par och arten häckade då i samtliga svenska län. Vid denna tidpunkt hade dock sångsvanen ännu inte etablerat sig på Öland. Förutom det häckande beståndet finns ett okänt, men stort antal ej könsmogna fåglar. Den europeiska stammen utanför Ryssland uppgår till cirka 8 000 par varav cirka 2 000 på Island, cirka 1 500 par i Finland och cirka 300 par i Norge.

BirdLife International placerar sångsvanen i SPEC kategori 4, vilket innebär att dess bevarandestatus är gynnsam, men att mer än hälften av dess utbredningsområde alt. mer än hälften av den globala populationen finns i Europa, där vi alltså har ett visst ansvar för arten.

A127 Trana

Tranan har ökat markant i landet under de senaste 20 åren. Antalet häckande par torde uppgå till åtminstone 15 000, kanske även 20 000 par. Därtill tillkommer de icke könsmogna fåglarna. Ungfåglarna kan vålla bekymmer för jordbruket och vid enstaka tillfällen har tillstånd beviljats för avskjutning av ett litet antal fåglar. Det svenska beståndet utgör 20-38 % av europapopulationen. Sverige har därmed ett stort ansvar för bevarandet av arten. Tranan häckar i samtliga av våra län och något hot mot arten i landet förekommer inte. Set ur Europeiskt perspektiv så är tranan klassad som *sårbar* (BirdLife International). Arten placeras i SPEC kategori 3 vilket innebär att artens globala population inte är koncentrerad till Europa, men att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i området.

A140 Ljungpipare

Ljungpiparen häckar i flertalet svenska län: M, I, H, G, F, N, O, E, U, T, S, W, X, Y, Z, AC och BD. Det skånska beståndet är dock mycket svagt och arten saknas dessutom helt i K, D, AB och C län. Det samlade svenska beståndet uppskattas till mellan 50 000 och 70 000 par varav närmare 90 % finns i fjällen. Det totala europeiska beståndet beräknas till minst 500 000 par, varav ca 2/3 på Island och i Norge tillsammans. I norra Sverige håller sig beståndet av allt att döma tämligen konstant. Data som stödjer den uppfattningen saknas dock. I södra Sverige är situationen betydligt mera bekymmersam. Arten har under 1990-talet minskat kraftigt såväl på Sydsvenska höglandet som på Ölands alvar. Samtidigt som arten helt har försvunnit från vissa lokaler, har beståndet mer än halverats i andra regioner. Utvecklingen ser mycket dystert ut och stora insatser krävs för att bibehålla ett livskraftigt bestånd i landets södra delar.

BirdLife International listar ljungpiparen som *secure* i Europa och menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 4, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa, och att den har en tillfredsställande bevarandestatus inom regionen i stort.

A166 Grönbena

Grönbenan är en vanlig häckfågel i mellersta och norra Sverige. Den förekommer sparsamt till allmänt i C, U, T, S, W, X, Y, Z, AC och BD län. I södra Sverige är arten betydligt ovanligare och regelbundna häckningar sker endast på Sydsvenska höglandet (G, F och O län). Mer tillfälligt förekommer häckningar i M, N, I och E län. Det svenska beståndet uppskattas till 50 000 – 100 000 par. I Finland häckar 200 000 – 300 000 par och i Norge 20 000 – 40 000 par. I övriga delar av Europa häckar drygt 5 000 par sammanlagt. Sedan mitten av 1980-talet har grönbenan gått kraftigt tillbaka i södra Sverige. BirdLife International listar grönbenan som *declining* i Europa och menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa, men att den inom sitt europeiska utbredningsområde har en otillfredsställande bevarandestatus.

A409 Orre

Den svenska orrepopulationen har uppskattats till minst 170 000 par (1990-talets mitt). Den svenska andelen av den europeiska populationen (inkl. europeiska Ryssland) är minst 20 %.

Många uppgifter från Götaland och Svealand tyder på starkt minskande stammar under 1990-talet. BirdLife International betecknar orren som *sårbar* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att den globala populationen inte är koncentrerad till Europa men att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i området.

Fåglarnas bevarandestatus på Geijersdalsmossen

Populationsstorlek och trender hos de ingående fågelarterna är i dagsläget okänt. Arternas förekomst på Geijersdalsmossen kommer att undersökas i samband med basinventeringen, vilken pågår till och med 2008. Bevarandestatusen är oklar men troligen gynnsam.

Uppföljning av bevarandemål

För att bedöma naturtypernas och arternas bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de uppfyller sitt syfte. Om befintliga bevarandeåtgärder inte har avsedd effekt kommer åtgärderna att justeras.

Ett nationellt uppföljningsprojekt pågår, komplettering kommer att ske då projektets metoder är möjliga att tillämpa.

Bilaga

1. Karta över Natura 2000-områdets avgränsning
2. Utbredning av naturtyper (klart efter basinventeringen)

Referenser

- Ehrenroth, B. & Schützer, J. 1996. *Värmländsk natur- en reseguide*. Trio Tryck AB, Örebro.
- Löfroth, M m.fl. 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverkets förlag, Stockholm.
- Natura 2000- Art och naturtypsvisa vägledningar*. (<http://www.naturvardsverket.se>) 05-01-12 Naturvårdsverket. *Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000*. Version 4: 2004-05-07.
- Sjörs, H. & Fransson, S. Inventering av myrar i Värmlands län (opublicerad). Länsstyrelsen i Värmlands län (arkiv).
- Värmlands Länsstyrelse, Miljöenheten. *Beslut och Skötselplan för Geijersdalsmossens naturreservat*. Beslut 1984-03-19.
- Länsstyrelsen Värmland, Miljöenheten. 1996. *Ditt Värmland – Natur och kulturlandskapet, Naturreservat i Värmlands län – Geijersdalsmossen*. 2:a upplagan. NordNatur AB.